

Romansk Hus

Lektion 1

Dette er et eksempel på en lektion af kurset: [Italiensk Fjernundervisning – Niveau 1](#) fra Romansk Hus.

Gå til vores hjemmeside www.romanskhushus.dk for at læse mere om kurset eller for at se vores andre kurser.

NY GRAMMATIK: NAVNEORD, KENDEORD, UREGELMÆSSIGT UDSAGNSORD – ESSERE (AT VÆRE).

DU BEDES LÆSE KAPITEL 1 I *CAPITO*, SOM DU OGSÅ KAN HØRE PÅ CD.

HERUDOVER SKAL DU LÆSE FØRSTE SIDE AF KAPITEL 2 (S.13 I *CAPITO*) FOR AT KUNNE LAVE OPGAVE 3 (PÅ SIDE 10 I DETTE DOKUMENT).

ØVELSERNE PÅ SIDE 8-10 UDFYLDES OG RETURNERES TIL ROMANSK HUS.

Romansk Hus

Lektion 1

UDTALE

Vi har kun taget de vigtigste lyde med her for at du kan bevare overblikket. For en grundigere gennemgang af udtalen, kan du se bagi ”Capito”.

A	Udtales som i dansk ”bark” og ikke som i ”gade”. Eksempel på italiensk ”banca”
T	En mellemting mellem t og d. Ex. Torino
Qu	Udtales [ku] Ex. Quasi (betyder næsten)
R	På italiensk ruller man på r. Tungen skal klappe 1-2 gange mod ganen. Ex. Verona
Gli	Udtales [lji] som i dansk ”vilje”. Ex. Cagliari
Gn	Udtales [nj] som i dansk ”sonja”. Ex. Bologna
C + a/o/u	Udtales [k] Ex. Casa (betyder hus)
C + i/e	Udtales [tji/tje] Ex. Cinema (betyder biograf)
C + h + i/e	Når der indskydes et ”h” bliver lyden igen til [k]. Ex. Chi (betyder hvem) Udtales [ki].
G + a/o/u	Udtales som et dansk [g]. Ex. Gabinetto (betyder toilet)
G + i/e	Udtales [dji/dje]. Ex. Genova udtales [djenova]
G + h + i/e	Når der indskydes et ”h” bliver lyden igen til ”g”. Ex. Ghetto udtales som på dansk.
Sc + a/o/u	Udtales [ska/sko/sku] Ex. Scusi (betyder undskyld) udtales [skusi]
Sc + i/e	Udtales [sji/sje] Ex. Lasci (betyder ”du forlader”)
Sc + h + i/e	Når der indskydes et ”h” udtales sammenhængen schi [ski] og sche [ske]. Ex. schiena (betyder ryg)

Tryk

1) På italiensk ligger trykket oftest på næstsidste stavelse

Ex. Roma og Firenze

2) Dog også tit på tredjesidste stavelse. Om trykket ligger på 2 eller 3. sidste stavelse, kan kun ses i ordbogen eller i tekstbogen "Capito", hvor det angives med en prik under ordet i gloselisten, hvis trykket ligger på tredjesidste stavelse.

Eksempler er Udine med tryk på "U" og Cinema, som har tryk på "ci".

3) Det eneste man dog med sikkerhed ved, er når trykket ligger på sidste stavelse, fordi dette angives med en trykaccent i skrift. Ex. Città (by)

På næste side er der en øvelse i udtale, hvor du samtidig kan lytte til cd'en.

Romansk Hus

Lektion 1

UDTALE

Læs disse ord igennem og lyt derefter til dem på cd'en.

Spørgsmål	Domanda
Hvordan	Come
Lærer	Maestro
Far	Padre
Ven	Amico
By	Città
Sød	Carino
At/som	Che
Is	Gelato
Søn	Figlio
Glad	Contento
Undskyld	Scusi
Centrum	Centro
Sardinien	Sardegna
Hankøn	Maschio
Jord	Terra
Kaffe	Caffè
Hvornår	Quando

Romansk Hus

Lektion 1

Knæ	Ginocchio
-----	-----------

NAVNEORD / SUBSTANTIVER

Der er 2 køn på italiensk: HUNKØN OG HANKØN

ORD I HANKØN ENTAL ENDER ENTEN PÅ –O ELLER –E.

Eksempelvis: Telefono (telefon) og Padre (far)

ORD I HUNKØN ENTAL ENDER ENTEN PÅ –A ELLER –E

Eksempelvis: Pizza (pizza) og Madre (mor)

FLERTAL

I FLERTAL ENDER HANKØNSORD PÅ –I.

Således hedder det Telefoni (telefoner) og Padri (fædre)

I FLERTAL BLIVER HUNKØNSORD MED ENDELSEN –A TIL –E OG DEM MED ENDELSEN –E TIL –I.

Således hedder det Pizze (pizzaer) og Madri (mødre)

EKSTRA ”SMÅREGLER”

Ord der har tryk på sidste stavelse er uændrede i flertal: Ex. Una città – due città (to byer).

Ord, der ender på –co ender på –chi i flertal, hvis trykket ligger på næstsidste stavelse, ex. Banco (bank) hedder Bancchi i flertal.

Ord, der ender på –ca får –che i flertal.

Ord, der ender på –go får –ghi i flertal

Se opgave 1

BESTEMT OG UBESTEMT ARTIKEL / KENDEORD

Den ubestemte artikel

Den ubestemte artikel er på dansk ”en” eller ”et”, som vi sætter foran et navneord. På italiensk hedder det noget forskelligt alt efter, om det efterfølgende navneord er hankøn eller hunkøn og hvilket bogstav ordet starter med.

Foran hankønsord, der starter med en vokal eller en konsonant: un

Undtagen foran hankønsord, der starter med z eller s+konsonant: uno

Foran hunkønsord, der starter med en konsonant: una

Foran hunkønsord, der starter med en vokal: un’

Således hedder en mand ”un uomo” og en onkel hedder ”uno zio”
Og en kvinde ”una donna” og en veninde ”un’amica”

Den bestemte artikel

Den bestemte artikel er på dansk det en eller et vi sætter bagefter et navneord, når dette er bestemt, eksempelvis en dame (ubestemt) – damen (med bestemt artikel), og et træ (ubestemt) træet (med bestemt artikel). På italiensk sættes den bestemte artikel ikke bagved ordet som på dansk men foran. Hvad den hedder afhænger igen af navneordets begyndelsesbogstav samt om det er hankøn eller hunkøn.

Foran hankønsord, der starter med en konsonant: il

Foran hankønsord, der starter med en vokal: l’

Foran hankønsord, der starter med z eller s+konsonant: lo

Foran hunkønsord, der starter med en konsonant: la

Foran hunkønsord, der starter med en vokal: l’

Eksempelvis hedder hunden il cane, manden l’uomo og onklen lo zio

”l’uomo” skal udtales som om der stod ”luomo” – altså tænk ikke på apostrofen, når du skal udtale, men sig ordet samlet.

Kvinden hedder ”la donna” og veninden hedder ”l’amica”.

Den bestemte artikel foran et navneord i flertal:

Foran hankønsord, der starter med en konsonant: i

Romansk Hus

Lektion 1

Foran hankønsord, der starter med en vokal: gli

Foran hunkønsord: le

Eksempelvis: hundene hedder ”i cani”, mændene hedder ”gli uomini” (nb: uomo er det eneste navneord på italiensk der er uregelmæssigt på den måde, at det ikke blot ændrer den sidste vokal i flertal, men for en hel ekstra stavelse på) og veninderne hedder ”le amiche” (nb: hunkønsord, der ender på –ca får altid indskudt et ”h” i endelsen i flertal for at bevare k-lyden. Hankønsord på –co og tryk på 2.sidste stavelse får også indskudt en ”h”, ex. Banco- banchi, mens hankønsord med tryk på 3.sidste stavelse ikke gør det.

Se opgave 2

AT VÆRE : ESSERE

Udsagnsordet ”at være” – essere – er uregelmæssigt på italiensk, hvilket alle de hyppigt brugte udsagnsord på italiensk er. Dette betyder, at det ikke har et logisk/regelmæssigt bøjningsmønster og at det må læres udenad. Bøjningen lyder således:

Jeg er	Sono
Du er	Sei
Han/hun/den/det er	È
Vi er	Siamo
I er	Siete
De er	sono

Som du kan se bøjer vi et udsagnsord på dansk ved at sætte jeg, du, han osv. Foran den samme form. På italiensk har man forskellige former alt efter hvilken person, der er tale om og intet personligt stedord foran formen – dette er indeholdt i bøjningen.

Særlig bemærkning:

I Italien er man ofte De's. Især hvis den man taler med er ældre end en selv eller hvis man ikke kender hinanden. Dette betyder altså at det godt kan betale sig også at øve godt på 3.person ental af udsagnsordene, så man selv kan bruge disse former og forstå dem, når man bliver tiltalt i denne form.

Se opgave 4

OPGAVER

Opgave 1

Sæt følgende ord i flertal.

Dreng

Ragazzo:

Rettelser:

Plads

Piazza:

Rettelser:

Herre

Signore:

Rettelser:

By

Città:

Rettelser:

Spejl

Specchio:

Rettelser:

Lampe

Lampada:

Rettelser:

Restaurant

Trattoria:

Rettelser:

Kartoffel

Patata:

Rettelser:

Køleskab

Frigo:

Rettelser:

Familie

Famiglia:

Rettelser:

Romansk Hus

Lektion 1

Opgave 2

Øvelse med ubestemt artikel og bestemt artikel. Tænk først over om navneordet er hankøn eller hunkøn og bestem derefter, hvilken artikel der skal foran.

Spørgsmål : domanda

Et spørgsmål :

Spørgsmålet :

Rettelser:

By : città

En by :

Byen :

Rettelser:

Mor : madre

En mor :

Moderen :

Rettelser:

Spejl : specchio

Et spejl :

Spejlet :

Rettelser:

Ven : amico

En ven :

Vennen :

Rettelser:

Veninde : amica

En veninde :

Veninden :

Rettelser:

Skole : scuola

En skole :

Skolen :

Rettelser:

Landsby/land : paese

En landsby / et land :

Landsbyen / landet :

Rettelser:

Opgave 3

Efter du har læst side 13 i *Capito*, kan du svare skriftligt på spørgsmålene, som står nederst på side 13.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

Rettelser til opgave 3:

Opgave 4

Lytteøvelse

Lyt til cd'en hvor du vil blive hørt i bøjningen af "essere" – "at være".

Bøjningen vil blive kombineret med følgende gloser, som du med fordel lige kan se igennem før du lytter til cd'en.

En kvinde: Una donna
Kvinder: Donne
Hvem: Chi
Mekaniker: Meccanico
En dreng: Un ragazzo

Eventuel samlet kommentar:

Facit til opgaverne i kapitel 1, side 11 i *Capito*

DOMANDE

La Calabria è al sud
La Liguria è al nord (e un po' all'ovest)
La Puglia è al sud (e un po' all'est)
La Val d'Aosta è al nord
Il Lazio è al centro
L'Umbria è al centro
Il Friuli è al nord (e un po' all'est)

IL L' LA

Hankøn
Hunkøn
Hunkøn
Hunkøn
Hunkøn
Hankøn
Hankøn
Hankøn

OPGAVE

La
La
Il
L'
L'
Il
La
Il
La

Potenza è in Basilicata
Napoli è in Campania
Cagliari è in Sardegna
Reggio è in Umbria
Firenze è in Toscana
Palermo è in Sicilia